

Progresjonsplan for fagområdene i rammeplanen og satsningsområdene for Smurfen barnehage

Innledning

I følge Rammeplan for barnehager skal vi arbeide med 7 fagområder. I de ulike aktivitetene vi har gjennom dagen arbeides det som regel med flere områder samtidig. Vi skal sikre at barna får erfaringer og opplevelser fra alle områdene, og aktivitetene i barnehagen skal bidra til progresjon for barna. Barna skal oppleve at hvert barnehageår innebærer nye opplevelser og erfaringer, samtidig som noe gjentar seg.

Vår progresjonsplan beskriver hva vi skal gi barna for å sikre at de får erfaring nok til å utvikle ferdigheter innenfor et vidt læringsfelt. Dette er ferdigheter som igjen er viktig for å bl.a delta i lek og sosialt samspill. Gode og varierte opplevelser er viktig for å skape glede, nysgjerrighet og utvikling.

I progresjonsplanen er mål og aktiviteter delt inn etter alder for å synliggjøre en tenkt progresjon. Dette skal gi oss føringer for hvordan vi skal utvikle aktivitetene for barna etter hvert som de blir eldre i barnehagen. Arbeidet vil fortsette og utvikles etter hvert som barnet blir eldre. Barnehagen skal gi barna opplevelser som skaper mestring, tilpasset alder, modenhet og individuell utvikling.

Avdelingene lager sine egne planer med utgangspunkt i rammeplanen og progresjonsplanen. Dette vil sammen gi en god beskrivelse av hva barnehagen gir barna av innhold, utfordringer og opplevelser.

Innholdsfortegnelse

Kommunikasjon, språk og tekst	2
Kropp, bevegelse, mat og helse	4
Kunst, kultur og kreativitet	7
Natur, miljø og teknikk.....	10
Etikk, religion og filosofi.....	13
Nærmiljø og samfunn.....	16
Antall, rom og form.....	19
Oversikt over månedene.....	22
Årshjul for overgang barnehage/skole.....	28

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål:

- Ha et godt språkmiljø preget av varierte og rike erfaringer med både verbal og nonverbal kommunikasjon
- Barna skal oppleve glede og nysgjerrighet ved å utvikle og mestre ulike kommunikasjonsformer.
- Stimulere til språklig bevissthet samt utvikle symbol og begrepsforståelsen

1-2 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Bli kjent med billedbøker og pekebøker - Bli kjent med bøker med enkel tekst, oppleve glede ved å bli lest for og snakke om hva vi ser i boka. - Lære sanger med og uten bevegelse, sangleker - Bli kjent med rim og regler - Oppleve å bli møtt og anerkjent - Utvikle evne til å kommunisere i lek og samspill med andre barn - Bli kjent med digitale verktøy. Ipad - Møte tall, symboler og bokstaver	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Lese bøker sammen med barna. - Lesestund hver morgen. - Bruke sanger, rim og regler i samlingsstund og ellers i dagen. - Bruke konkrete, bevegelser og bilder som støtte til sanger og fortellinger - Leke med lyder - De voksne er til stede der barna er, på gulvet - Bilder med navn i garderoben og på skuffene til barna. - Bøker med bilder av familien min - Gi barna tid til å uttrykke seg - Forklare og forstå ut i fra bilder. - Synlig alfabet, symboler og tallrekke på avdelinga.
---	--

2-3 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Se forrige alderstrinn - Se sammenhenger mellom ord å bilde - Øve seg på å gjenfortelle - Sette ord på følelser og behov - Øve på turtaking i samtale. - Øve på setninger som «kan jeg få», «kan jeg få bli med», «skal vi leke sammen»?	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Bruke bilder, puslespill og bøker tilpasset alderen. - Kims lek (gjenkjenning) - Oppfordre til tegning og lekeskriving - Bruke eventyr med konkrete - Dramatisere kjente eventyr med kostymer - Samtaler mellom voksne-barn, barn-barn - Legge til rette for rollelek - Bruke rim, regler og sanger - Bruke billedbøker med enkel tekst
--	--

3-4 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Se forrige alderstrinn - Øve på å bruke språket i konfliktsituasjoner og sette ord på egne følelser - Kjenne til internett - Ta ordet og lytte til andre i samlingsstund - Legge til rette for og delta i rollelek med fokus på at barna lærer seg lekekoder. - Språkgrupper - Rim, regler, leke med språket - Språkleker - Butikklek, drama og scene med mikrofon.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - samtaler om felles opplevelser hver dag - oppmuntre barna til å fortelle - lese bøker - bruke ulike søkemotorer for å finne svar på det vi lurer på. - Se på ting på nett ut i fra tema og det som opptar oss ved bruk av. - Gi barna mulighet til å lære seg ordbilder ved å lime ordet på gjenstanden. - Høytlesing og lytte til lydbøker - Fortelle og dramatisere eventyr med og uten konkreter - Sang og bevegelsesleker - Arbeide med språkaktiviteter i mindre grupper flere ganger i uka
---	---

4-5 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Se forrige alderstrinn - Utvikle det abstrakte begrepsapparatet - Preposisjoner, bøyninger av verb osv - Større kjennskap til språklyder - Øke kjennskapet til ulike media - Interesse for begynnende lekelesing og lekeskriving - Språkgrupper og språkleker	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Leke og tulle med språket. - Spille spill - Rime og dikt - Dramatisere eventyr - Bruke scene og mikrofon - Arbeide med språkaktiviteter i mindre grupper flere ganger i uka
---	--

5-6 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier - Tall og bokstaver blir en del av det daglige livet i barnehagen - Med dette øker barnas interesse for skrift og talespråk - Ha alfabet og tallrekke synlig på avd. - Skrive sitt eget navn. - Utvikle interesse for å lytte til andres fortellinger. - Trene på å hevde sine meninger, lytte til andre og vente på tur. - Kunne gjenfortelle innholdet i fortellinger. - Språkgrupper, språkleker -	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Barna får møte ordbilder, bokstaver, tall og andre symboler på avdelingen. - Oppmuntre til å fortelle om opplevelser og erfaringer. Sette ord på følelser og meninger. - Høytlesning, lydbøker og fortsettelsesbøker. - Mer avanserte sanger og historier som inspirasjon til fabulering og nyskapning. - Fast førskolegruppe der det jobbes med ulike tema - Trene på å skrive eget navn. - Arbeid med språkaktiviteter i mindre grupper - Førskolegruppe.
---	--

Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål:

- Gi barna mulighet til å oppleve mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne- og ute, året rundt. Et fysisk lekemiljø som inviterer og inspirer til motorisk utfoldelse.
- Gi alle barn mulighet for fin - og grovmotoriske aktiviteter og utvikling ut fra behov, interesse og mestringsnivå.
- Fremme og ta vare på barns fysiske og psykiske helse.
- Oppleve mentalt og sosial velvære. Bli trygge på egen kropp og få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser.
- Variert og sunt kosthold. Få innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid. Gi barna varierte smaksopplevelser og bidra til matglede
- Gode rutiner for hygiene.

1-2 år

Innhold:

- Bli skritt for skritt bevisst egen kropp og bruken av den.
- Møbler, lekeapparater og natur skal utforskes.
- Vekst og utvikling gjennom kroppslig mestring.
- Få finmotoriske og grovmotoriske utfordringer.
- Lære navn på kroppsdelene.
- Godt kosthold skal etableres.
- Lære å spise og drikke selv. Få erfaring med ulike smaker.
- Bli kjent med gode vaner for hygiene.
- Begynnende trening med av- og påkledning.
- Bli kjent med følelser og hva de heter

Arbeidsmåter:

- På tur innenfor, og små turer utenfor barnehagens lekeområde.
- Vi tilpasser det fysiske miljøet slik at det blir god plass til "tumblelek".
- Enkel hinderløype.
- Bevegelsesanger.
- Pusle puslespill med og uten knotter.
- Snakke og synge sanger om kropp/kroppsdelene
- Smake på forskjellig mat og sunn mat.
- La barna spise og drikke selv.
- Hjelpe med håndvask.
- Hjelpe til med å øve på av- og påkledning.
- Voksne setter ord på barnas følelser og anerkjenner dem.

2-3 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier. - Bli bevisst kroppslige muligheter og begrensninger. Egne grenser, min kropp - Bevisstgjøring og kjennskap til kroppsdeler. - Videreutvikle fin og grov motorikken - Øve på å sitte i ro - Trene på å velge pålegg og smøre selv. - Lære rutiner for håndvask. - Begynnende av- og påkledning - Bruke bilder til å understreke følelser i det daglige og i samlingsstund, eventyr ol.	<ul style="list-style-type: none"> - Litt lengre turer og turer i ulendt terreng. - Hinderløype ute og inne - Sykle, ake, klatre, springe, kaste ball og hoppe - Klatring i trær og fjell f.eks. når vi er på tur. - Sangleker - Tegning og øve på klippe og lime. - Bruke blyant, fargestifter og pensel - Oppmuntre til å "sitte i ro" i samlingsstund og under måltider. - Øve på å smøre mat selv. - Øve på dogåing. - Snakke om hvorfor vi vasker hendene og når. - Gi barna tid til selv å kle av og på seg. - Få hjelp til å sette ord på følelser og handlinger

3-4 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier. - Bli glad i og fortrolig med sin egen kropp og at alle er ulike. Min kropp og mine grenser. - Glede over å være ute i all slags vær. - Bruk av gymsal - Trene på å velge pålegg og smøre selv. - Vi har fokus på et hyggelig måltid og på sunt kosthold og mangfoldige smaksopplevelser. - Vi har fokus på hygiene og renslighet. - Mer selvstendig med toalettbesøk og av- og påkledning. - Øve på konfliktløsning, positiv selvhevdelse og hvordan være en god venn - Forståelse for at egne handlinger påvirker andre. - Sosial kompetanse. Hjerte når man gjør noe bra for seg selv eller andre.	<ul style="list-style-type: none"> - Gå lengre turer i ulendt terreng. - Gi barna trygghet til å balansere på kanter, klatre, hinke, hoppe med samlende ben, og øve på å huske selv. - Legge til rette for kroppslig inne- og utelek. - Legge til rette for gode turopplevelser. - Smurfiade og utedager - Rettlede og legge til rette for formingsaktivitet, klippe, lime, perle - Smøre mat selv - Samtaler om sunn og usunn mat, og smake på ulike smaker. - Legge til rette for selvstendighetstrening mht. toalettbesøk, håndvask og av- og påkledning. - Bruke steg for steg i samlingsstunder

4-5 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier. - Variasjon og utvikling av finmotorikken. - Mer fokus på vinteraktiviteter som f.eks. å gå på ski. - Utvide forståelsen for sammenhengen mellom kosthold og helse - Få kunnskap om bakterier. - Øve på konfliktløsning, positiv selvhevdelse og hvordan være en god venn.	<ul style="list-style-type: none"> - Inspirere til utholdenhet på lengre turer. Gode turopplevelser - Legge til rette for kroppslig inne og utelek - Øve på å klippe med saks etter en strek og å fargelegge etter streker. - Klippe, lime, blyantgrep, perling og veving. - Matlaging (kutte opp frukt mm) - Smurfiade og utedager. - Forklare viktigheten av handvask og konsekvenser av manglende håndvask. - Bruke steg for steg i samlingsstund. Snakke om situasjoner inne og ute-konfliktløsning.

5-6 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier. - Stole på egen kropp og utfordre egne grenser. - Videreføre og utvide forståelsen mellom kosthold og helse. - Mer forståelse for hvordan kroppen fungerer innvendig og utvendig. - Bli mer selvstendig. - Lukte og smake på forskjellige matvarer. - Øve på konfliktløsning, positiv selvhevdelse og hvordan være en god venn	<ul style="list-style-type: none"> - Øve på å hoppe tau, spille fotball, ta imot ball og å balansere på en fot og snekre (håndtere redskap). - Gå lange turer., gode turopplevelser. - Lære om kosthold og matens betydning for kroppens fungering. - Lære om hvordan vi ser ut inni kroppen og hvordan kroppen fungerer. - Klare toalettbesøk selv - Klare å kle seg selv, avpasset værforhold. - Gjennom å smake og lukte på forskjellige matvarer, f.eks. med bind for øyne. - Bruke steg for steg i samlingsstund. Snakke om situasjoner inne og ute- konfliktløsning

Kunst, kultur og kreativitet

Mål:

- Barnehagen er innredet og utstyrt slik at det gir mulighet for kreativ lek, nysgjerrighet og varierte aktiviteter.
- Barna skal ha et variert utvalg av formingsmaterialer tilgjengelig, og få erfaring med ulike teknikker og uttrykk innenfor faget.
- Lære seg å verdsette kulturelt mangfold.
- Barna skal få erfaring og opplevelse med musikk, dans, drama og teater, litteratur, film og billedkunst.
- Barna skal bli kjent med lokale tradisjoner innenfor kunst og kultur.
- Barna skal ha tilgang på innbydende lekerom, som fremmer fantasi og kreativitet.
- Barna skal få oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk i fellesskap med andre.

1-2 år

Innhold:

- Introdusere barna for formingsmateriell
- Musikk, sang, dans, bevegelse
- Drama
- Barnekultur. Ha respekt for deres ytringsform. (Todlerkulturen)

Arbeidsmåter:

- Male, tegne, forme
- Synge sanger for barna, høre på musikk, gi rom for bevegelse, enkle instrumenter
- Dramatisere enkle fortellinger og historier
- Bevisstgjøring av todlerkulturen gjennom bøker, tema på møter osv.

2-3 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Bygge videre på det foregående - Bli kjent med navn på farger - Innføre flere typer formingsmateriell, - Varierte musikkopplevelser - Opplive musikk fra ulike kulturer - Eventyr - Gi inspirasjon til kreativitet - Gi rom og materiell som inspirerer til rollelek	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Male, tegne, forme - Synge sanger for barna, høre på musikk, gi rom for bevegelse, enkle instrumenter - Dramatisere enkle fortellinger og historier
--	--

3-4 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Bygge videre på det foregående - Øve på fargenavn og gjenkjenne fargene - Mer finmotoriske aktiviteter i forming Sangleker, bevegelsessanger, sanger med mer tekst - Bruke instrument - Fortellinger med mer tekst - Rollelek, drama, utkledning - Se på filmer fra ulike kulturer, uttrykksformer, kunst og ulike tema	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Utvide repertoar innenfor musikk, kunst og kultur - Klippe, lime, tegne med tusj og flere farger, maling - Perle, små tegneoppgaver, bygge, konstruere - Eventyr, fortellinger, drama, flere musikkjangere, konsert, ser på filmer, teater - Smålego, treklosser, materiell til rollelek
---	---

4-5 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Bygge videre på det foregående - Kunne flere farger, lage system, mønster - Sanger med flere vers, mer avanserte melodier, lytte på musikk - Eventyr, drama, teater - Utrykke følelser gjennom forming, sang, musikk, drama - Bruke instrument - Se på filmer fra ulike kulturer, uttrykksformer, kunst og ulike tema	<ul style="list-style-type: none"> - Utvide repertoar i formingsmateriell, musikk, kunst og kultur, leikemateriell - Klippe, lime, perle, male, forme med kitt, byggematerialer, - Introdusere flere sanger, høre på musikk, lage sanger, instrumenter, se på filmer - Utkledning ift roller - Være med barna og tegne, male, bevisstgjøre ift tanker og følelser

5-6 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Bygge videre på det foregående - Detaljer i tegning, maling, forming - Tegne det du ser, oppgaver - Opptredener spontant og planlagt - Avansert rollelek, drama	<ul style="list-style-type: none"> - Utvide repertoar - Formingsmateriell som krever mer nøyaktighet, finmotorikk - Få ulike kunstopplevelser - Ulike musikkopplevelser - Sanger med masse tekst - Spille teater

Natur, miljø og teknikk

Mål:

- Barna skal få utforske natur og naturens mangfold. De skal få oppleve glede og mestring ved å ferdes i naturen.
- Barna skal få respekt for natur og dyreliv.
- Barna skal få kjennskap til naturvitenskapelige fenomener
- Få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.
- Barna skal erfare hvordan teknikk kan brukes i leken og hverdagslivet

1-2 år

Innhold:

- Legge til rette for varierte opplevelser ute.
- Få mulighet til å bruke sansene og undre seg
- Få kjennskap til norske husdyr

Arbeidsmåter:

- Være ute hver dag, få erfaring med ulikt vær.
- De voksne skal være gode rollemodeller og vise respekt og varsomhet i naturen når man er sammen med barna.
- En turdag i uken med lengre og kortere turer.
- Oppsøke naturlig terreng.
- Gå på tur i små grupper.
- Sette av god nok tid og ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger.
- Bruke bilder, sanger og pekebøker.

2-3 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre temaer fra tidligere år - Få mulighet til å utforske nye områder - Plante, så og høste inn. - Bli bevisstgjort årstidene, endringer i naturen. Undre seg og lage egne forklaringer - Få kjennskap til hvor maten vi spiser kommer fra. - Få erfaring med Ipad.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - En turdag i uken - Bruke barnas undring og nysgjerrighet i temaer om natur og dyr. - Voksne skal bevisstgjøre barna på ulike tekniske funksjoner vi omgir oss med - Tilby leikemateriell som utfordrer barnas tekniske bevissthet
---	--

3-4 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre temaer fra tidligere år - Få kjennskap til de fire årstidene. - Bli introdusert for kildesortering. - Få kunnskap om dyr, insekter, fisk og blomster/vekster som er naturlig i vært område.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Gjøre aktiviteter ute som er mulige i forhold til aktuelt vær. Forming av snø, demninger/kanaler med vann, brenne bål, plukke blomster og anna naturmateriale. Formingsaktiviteter med naturmaterialer - Vi sår blomster/grønnsaker, deltar på potetplukking - Være med å kaste plast og metall - Gardsbesøk - Bruk av forstørrelsesglass, lupe målebeger, vekt, ta bilder osv, for å utforske naturen, lage insekts felle.
--	--

4-5 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle temaer fra tidligere år. - Lage mat. Matgruppe og bålmat - Introdusere barna for miljøvern. - Bruke oppslagsverk ved spørsmål og undring, også digitalt. - Bli kjent med næringskjeder og at alt har nytte av hverandre.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Gi barna oppgaver som stimulerer nysgjerrighet og kunnskap ifht. naturen og miljøet - Spikking, snekring, sage ned småtrær - Bygge hytte.
--	--

5-6 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle temaer fra tidligere år. - Lære om solsystemet og naturfenomener. - Kunnskap om hvordan mennesket og naturen er avhengig av hverandre. - Enkle kjemi og fysikk forsøk. - Gjenbruk og miljø. - Programmering, roboten	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Bruke faktainformasjon i større grad enn tidligere - Den store energidagen arrangeres på vdg hvert år for førskolebarna. - Innhente materialer til gjenbruk. - Bruke roboten vår slik at barna lærer å programmere den
--	---

Etikk, religion og filosofi

Mål:

- Oppleve respekt for sin kultur og religion.
- Få kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og bli kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen.
- Få mulighet til å tilegne seg empati og utvikle konstruktive og nære relasjoner til andre mennesker.
- Oppleve anerkjennende voksne som gir barna rett til å medvirke i sin egen utvikling
- Vi er alle forskjellige og like mye verdt. Vise respekt for hverandre.
- Oppleve voksne som inspirerer og inviterer til undring over grunnleggende spørsmål få en forståelse av at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.

Vi er forskjellige og like mye verdt. Vise respekt for hverandre!

1-2 år

Innhold:

- Markere høytider på enkelt nivå
- Anerkjennelse fra voksne
- Ta barna på alvor
- Gi omsorg
- Tilegne seg vaner for «Skikk og bruk»
- Erfaring i å dele med andre.

Arbeidsmåter:

- Bruke sansene og oppleve høytiden.
- Synge og oppleve stemningen sammen.
- Være observant på kroppsspråk og mimikk.
- Voksne skal handle utfra barnets signaler og utfra kunnskap om barns behov.
- Hjelp barna til å vise godhet for hverandre
- Takke for maten

2-3 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier - Undre seg sammen. - Erfaring med å ta egne valg. - Prate om følelser: Glad, lei seg, sint, redd. - Gjenkjenne følelser hos andre. - Utvikle evne til å vise omsorg for hverandre	<ul style="list-style-type: none"> - Basis høflighetsfraser, hei-hade-takk, kan jeg få? - Voksne skal sette ord på følelsene barna har, bekrefte. Bruke bilder for å understreke. - Turtaking. Sende hverandre ved matbordet. Velge sang før måltid, velge frukt og pålegg. - Øve på å lytte til hverandre - Voksne skal være gode rollemodeller, være bevisst på ord, Kroppsspråk i forhold til hverandre. - Hjelp barna å tolke situasjoner barna imellom. - Gir rom for undring og filosofi. - Hjelp barna i konflikter. - Se og anerkjenne prososiale handlinger - Voksne skal være gode rollemodeller ift. å utvikle gode relasjoner, vise respekt for hverandre

3-4 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier - Øve på å se ting på flere måter, fra flere vinkler. Være nysgjerrige. - Bli bevisst på at egne handlinger påvirker andre - Barn skal erfare at: «Det er flott å være meg, det er flott å være forskjellige.» - Sette grenser for seg selv. - Respektere hverandre. - Samtale og bøker om vennskap. Hva er en god venn? Vise empati. - Bli kjent med ulike kulturer - Bli kjent med høytider og tradisjoner. -	<ul style="list-style-type: none"> - Voksne skal være til stede blant barna, hjelpe til i konflikter. Sette ord på de ulike perspektiver. - Oppfordre til dialog blant barna. - Bruke historier, bilder bøker om følelser. - Voksne skal være lyttende, stille oppfølgingsspørsmål, være undrende i dialog med barna. - Øve på å si "nei", eller "stopp" for å sette grenser for seg selv - Øve på å sette seg inn i hvordan en annen opplever en situasjon - Tydelige voksne, tydelige grenser - Samtale og bøker om ulike kulturer og levemåter. - Samtaler i hverdagen om ulikheter, hvordan alle er viktige i et fellesskap - Markering og forberedelse til høytider, tradisjoner innenfor ulike religioner og livssyn - Bruke steg for steg som pedagogisk verktøy.

4-5 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier - Kjenne til representerte religioner - Problemløsning og selvstendig tenkning - Undring over livet (naturen, liv, død mm) Samtale og filosofere over grunnleggende spørsmål. - Vise respekt og toleranse for hverandre i det vi sier og gjør	<ul style="list-style-type: none"> - Prøve å ordne opp i konflikter og jobbe spesielt med temaer som vennskap, gode sosiale relasjoner. - Være til stede for barna, forebygge og hjelpe til i konflikter. - Verne om gode leikesituasjoner der barna er i god relasjon med hverandre - Gi kunnskap om at vi er forskjellige, og at det er bra for felleskapet. - Snakke om representerte religioner - Samarbeide med foreldre til barna med annen religion enn den kristne, i forhold til om og hva som er viktig for dem. - Bruke barnas erfaringer som utgangspunkt for samtale.

5-6 år

Innhold:	Arbeidsmåter:
<ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier - Kjenne til representerte religioner - Problemløsning og selvstendig tenkning - Undring over livet (naturen, liv, død mm) Samtale og filosofere over grunnleggende spørsmål. - Vise respekt og toleranse for hverandre i det vi sier og gjør	<ul style="list-style-type: none"> - Prøve å ordne opp i konflikter og jobbe spesielt med temaer som vennskap, gode sosiale relasjoner. - Være til stede for barna, forebygge og hjelpe til i konflikter. - Verne om gode leikesituasjoner der barna er i god relasjon med hverandre - Gi kunnskap om at vi er forskjellige, og at det er bra for felleskapet. - Snakke om representerte religioner - Samarbeide med foreldre til barna med annen religion enn den kristne, i forhold til om og hva som er viktig for dem. - Bruke barnas erfaringer som utgangspunkt for samtale.

Nærmiljø og samfunn

Mål:

- Bli kjent med samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet.
- Få innsyn i ulike tradisjoner og levesett.
- Få erfaringer når det gjelder demokratiske avgjørelser, og betydningen av likhet og rettferdighet. – Barns medvirkning, få erfaring med at de kan være med å påvirke miljøet rundt seg.
- Barna skal oppleve at de er en aktiv part og må bidra til fellesskapet i barnehagen samtidig som de blir respektert og møtt på egne behov. – Barnekonvensjonen.
- Barna skal oppleve at gutter og jenter er likestilt.
  - Bli kjent med nasjonale minoriteter.

1-2 år

Innhold:

- Bli trygge på seg selv, voksne og andre barn i barnehagen.
- Bli kjent i og rundt barnehagen.
- Bli en del av et felleskap og erfare å måtte ta hensyn til hverandre.
- Nasjonaldagen, 17. mai
- Samefolkets dag, 6. februar.

Arbeidsmåter:

- Personalet skal være trygge og nære voksne for barna, og gi omsorg på barnets premisser.
- Være på stor avd, på loftet i tillegg til å være på egen avdeling. Bruke uteområdet året rundt, bruke grillhytta og besøke skogen.
- Være i lek sammen med de andre barna, hvor personalet er aktivt til stede på gulvet.
- Se og male med fargene i flagget, høre nasjonalsangen og andre sanger som hører nasjonaldagen til.
- Barns medvirkning.

2-3 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Bli bedre kjent i og rundt barnehagen. - Utvide kjennskapen i nærmiljøet. - Lære å ta hensyn til hverandre. - Opplive dyr på nært hold. - Nasjonaldagen, 17. mai. - Samefolkets dag, 6. februar.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Fortsette å besøke stor avd. og bruke loftet til aktiviteter. - Gå lengre turer som rundt om på Otta, skogen, bruene. - Personalet skal være seg bevisst å sette ord på barnas positive handlinger ovenfor andre, og oppmuntre de til å hjelpe hverandre. «knipe» barna i positive handlinger. - Lære fargene i flagget, høre, og synge nasjonalsangen og andre sanger som hører nasjonaldagen til. - Lære fargene i flagget, og være aktivt med i samling der vi snakker om tradisjoner og særpreg.
--	---

3-4 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Bli bedre kjent i og rundt barnehagen. - Utvide kjennskapen i nærmiljøet. - Lære å ta hensyn til hverandre. - Opplive dyr på nært hold. - Nasjonaldagen, 17. mai. - Samefolkets dag, 6. februar.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Fortsette å besøke stor avd. og bruke loftet til aktiviteter. - Gå lengre turer som rundt om på Otta, skogen, bruene. - Personalet skal være seg bevisst å sette ord på barnas positive handlinger ovenfor andre, og oppmuntre de til å hjelpe hverandre. «knipe» barna i positive handlinger. - Lære fargene i flagget, høre, og synge nasjonalsangen og andre sanger som hører nasjonaldagen til. - Lære fargene i flagget, og være aktivt med i samling der vi snakker om tradisjoner og særpreg.
--	---

4-5 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Barnehagens nærmiljø - Demokratiske prinsipper, medbestemmelse. Hvor bor vi. - Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og skikker. - Få begynnende kunnskap om menneskerettigheter, Barnekonvensjonen. - Lære om dyrehold og gardsdrift. Nasjonaldagen, 17. mai - Samefolkets dag, 6. februar.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Videreføre besøk i og rundt barnehagen. Snakke sammen om hvordan vi kan passe på og være venner med hverandre i barnehagen. - Samtaler om konsekvenser av handling og valg. - Snakke sammen om hvilket land, kommune, område og vei vi bor i. - Samtaler om jule- og påsketradisjoner og skikker. Dåp, bryllup, begravelse, karneval, sankthans o.l kan også være temaer for samtale. - Henge opp utdrag fra barnekonvensjonen og ha samtaler rundt dette.
---	---

5-6 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Barnehagens nærmiljø - Besøksdager på skolen. - Barna skal erfare at de har medvirkning og er del av et demokratisk samfunn. - Hvor bor vi? - Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og skikker. - FN sin Barnekonvensjon - Lære om dyrehold og gardsdrift. Nasjonaldagen, 17. mai - Samefolkets dag, 6. februar.	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Erfare at alle mennesker, uansett alder, kjønn og forutsetninger, inngår og bidrar til felleskapet i barnehagen. - Som en del av førskoleklubben. - Alle skal bli sett og hørt, men skal også erfare at de ikke alltid kan få gjennomslag for det de vil og det de mener. - Samtaler om universet, jorden, kontinenter og land, ved bruk av bøker og internett. - Kunnskap om barnekonvensjonen.
---	---

Antall, rom og form

Mål:

- **Utvikle barnas matematiske kompetanse gjennom lek, styrte aktiviteter og spontane hverdagsaktiviteter**
- **Gi barna mulighet til å utforske, og leke med tall, former og mønster, problemløsning, telling, mengde**

1-2 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Sortering - Begreper; Stor-liten - Finne sin egen plass i gangen. - Er introdusert med tallremse, særlig 1,2,3	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Rydde, og sortere leker. Legge på plass. - Bygge tårn - Hinderløype - Putte oppi, ta ut. Borte, titt tei - Sanger, rim og regler med matematisk innhold - Eventyr - Henge tall og bokstaver i barnehøyde. (Ha laminerte bokstaver til lek)
--	---

2-3 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Begynnende peketelling: 1, 2, 3 - Bli kjent med tallene - Orienter seg i barnehagen, og vite hvor rommene er - Begreper: liten - mellom - stor, over - under - Erfaring med rom og plassering	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Pusle puslespill - Eventyr, fortelle, bruke konkreter, leke med. - Bruke tall, og telling i naturlige situasjoner. (som f.eks på tur, påkledning/stell og matbordet) - Sortere leker, fast plass - Fordele - en til meg, en til deg - Mattesamlinger, farger og sortering
---	--

3-4 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Kjenne til tallene opp til ti - Kjenne igjen noen geometriske figurer: sirkel, kvadrat osv. - Utforske former og mønstre - Kjenne igjen de vanligste fargene, og vite hva de heter	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Fem små apekatter" - Eventyr - Sanger og sangleker - Jakte på former, inne og ute. - Perle, modelleringsleire, tegning - Kims lek - Konstruksjonslek (klosser, duplo/lego, puter, sand) - Bruke vekt
--	---

4-5 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Kjenne til ukedagene, måneder og de forskjellige årstidene - Tallremse til ti - Kjenne til bokstaver og tall	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Samlinger, og samtaler om ukedager, måneder og årstid - Telle fingrene - Eventyr - Sanger og sangleker
--	---

5-6 år

Innhold: <ul style="list-style-type: none"> - Kjenne igjen symboler på en terning - Tidsbegreper: I går, i morgen, osv - Kunne navn på ukedagene og etterhvert rekkefølgen av dem - Orienter seg etter enkle kart (f.eks. skattekart) - Bli kjent med tallremse opp til 20 - Forstå sammenhengen mellom tall og mengde	Arbeidsmåter: <ul style="list-style-type: none"> - Spille spill - Oppgaver på førskolegruppa - Gå på skattejakt - arbeidsbøker
--	--

August	-Bli kjent måned -	-Samling der vi ser på avdelinga- hva kan vi gjøre hvor. (bli kjent runder)
September	-Tarkus og Henry og Bjørnis -Matte -Vennskap- tema! -leik Årstid Høsten	-Bli kjent med Tarkus, hvordan skal vi gå på tur i trafikken. Bilbelte og refleks. -Mattesamling hver uke -Vi starter på tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap) -Formingsoppgaver (inn på ukeplanen) -Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette. - høst, hva skjer i naturen om høsten? Med planter, dyreliv. Vi lager høstbilder- kanskje et stort høsttre?
Oktober	Tarkus, Henry og Bjørnis Vennskap- tema! Barn i andre land Leik Matte	-På tur- stopp, lytt og se før vi går over veien (snakke med barna om hvordan vi skal gå når turen starter og når vi kommer dit det er trafikk) - tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap) -basar, forut - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette. - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv.

November	<p>Tarkus, Bjørnis, Henry Vennskap- tema!</p> <p>Leik</p> <p>Matte</p> <p>Førskolegruppa</p> <p>Advent/juleforberedelser</p> <p>Årstid Vinter</p>	<p>-Refleks, trafikkregler. - Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap) - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette. - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv.</p> <p>høst, hva skjer i naturen om vinteren? Med planter, dyreliv. Vi lager vinterilder, eksprementerer med snø og is.-</p>
Desember	<p>juleforberedelse</p> <p>Matte</p> <p>Leik</p> <p>Vennskap</p>	<p>- Vi lager julegaver, baker, ser etter nissen og har faste juleaktiviteter. Nissestreker! - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv. - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette. - Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap)</p>
Januar	<p>Tarkus, Henry, Bjørnis</p> <p>Matte</p> <p>Leik</p> <p>Vennskap</p> <p>Årstid Vinter</p>	<p>- Solfest - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv. - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette. - Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap)</p>

Februar	Tarkus, Henry, Bjørnis Vennskap- tema! Matte Leik Vennskap	Start mål smurfiade ligger i skapet på badet. Karneval utedager - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv. - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette. - Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap)
Mars	Tarkus, Henry, Bjørnis Vennskap- tema! Matte Leik Årstid, Vår	påskeaktiviteter - Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap) - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv. - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette.
April	Tarkus; Henry, Bjørnis Vennskap- tema! Matte Leik	Sykkeldag -Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap) - Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv. - Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette.

Mai	<p>Tarkus, Henry, Bjørnis</p> <p>Vennskap- tema!</p> <p>Matte</p> <p>Leik</p> <p>Årstid Sommer</p>	<p>Sykkeldag Sautur Mini 17.mai Idrettsdag</p> <p>-Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap)</p> <p>- Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv.</p> <p>- Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette.</p>
Juni	<p>Tarkus</p> <p>Vennskap- tema! «Ta med en du er glad i» dager</p> <p>Matte</p> <p>Leik</p>	<p>Beredskapsuke</p> <p>- Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap)</p> <p>- Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv.</p> <p>- Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette.</p>
juli	<p>Tarkus</p> <p>Vennskap- tema!</p> <p>Matte</p> <p>Leik</p>	<p>- Tema om vennskap (hva er en venn? Hvordan skal vi være mot hverandre?) – Vi snakker mye om dette i hverdagen, drar det med inn i samlingsstunder, (bruke det er mitt valg og Tarkus også på vennskap)</p> <p>- Mattesamlinger. Ansvarlig skrives opp og har også ansvar for å skrive ned hva som ble gjort osv.</p> <p>- Fokus på leik-.. Se hva barna er interessert i- bygg videre på dette.</p>

Samlingsstund hver dag. Noen ganger med tema og evt tips, hver gang med ansvarlig.

- Samling med tema som venner. Hva er en venn, hvordan skal vi være mot en venn?
- vennskapssanger
- Vi bruker mitt valg og Tarkus også i vennskapssamlinger
- Vi bruker dramatisering (de voksne har rollespill med ulike tema for barna f.eks steg for steg samling)
- Tar med oss dukker/bamser i samling
- snakkepakka
- Musikk og sang. Faste rim og regler
- Eventyr

Formingsoppgaver:

- F.eks lage felles bilde/tegning- se hva vi får til sammen!!
- Trolldeig
- Male på ulikt materiale
- Farge og vann
- Papphus/figurer

Laminere dagsrytma med bilder slik at barna kan se!

Vi voksne skal være oppmerksomme på hverandre og gjøre hverandre gode. Gi kompliment!

Faste regler, elling:

Hvem banker?

Ole dole doff

Akka bakka bonka rakka

Krabbe krabbe lille mus

Det er sant at jeg fant

Faste sanger:

Vennskapssang

Vi går inn i en butikk

En bitteliten and

Stopp ikke mobb

HANDLINGSPLAN FOR OVERGANG FRÅ BARNEHAGE TIL SKOLE

TIDSPUNKT	TILTAK	ANSVARLIG FOR TILTAL
Januar – nest siste barnehageår	- Førebu overgang for barn med spesielle behov	Ansvarsgruppe v/styrrar
September – siste barnehageår	- Foreldresamtaler - planlegging av overgang til skolen - Foreldremøte i barnehagane med informasjon om overgangsplan for barnehage-skole – vil være ein del av det ordinære foreldremøtet, del av årsplan	Styrrar
Januar - Siste Barnehageår	- Innskriving av elevar ved den einskilde skole saman med elev, føresette og lærar - Informasjonsskriv frå skole til barnehage og foreldre/føresette	Rektor
Januar/februar – Siste barnehageår	- Plan for fadderordning er klar. - Barnehagebarna møter fadrane sine i løpet av vinteren/våren - Fadderordninga blir styrka i 1. klasse	Rektor - i samarbeid med styrrar
Februar – Siste barnehageår	- Ansvarsgruppemøte/samarbeidsmøte m.m., for avklaring om ressursar og tilrettelegging - Søknad til PPT ved behov.	Styrrar i samarbeid med skolen
Mars – Siste Barnehageår	- Felles samling for førskolebarna i barnehagane i kommunen (evt. på barnehagedagen)	Styrrar
Innan 15. mai – Siste barnehageår	- Foreldresamtaler - Utfylling av skjema ”Overgang barnehage-skole” saman med foreldre, og avklare kva som skal følgje med over til skolen; TRAS og evt. annan informasjon. - Barnehagen sikrar evt. deltaking i oppfølgingsmøte for barn med spesielle behov, dette krev godkjenning frå foreldre.	Styrrar

